

Quick Scan Wnb

Recreatieterrein Waterdijk

Schalkhaar

Quick Scan Wnb

Recreatieterrein Waterdijk

Schalkhaar

Titel	Quick Scan Wnb recreatieterrein Waterdijk Schalkhaar
Uitvoering	Bureau Bleijerveld
Opdrachtgever	Groenadviesbureau H.A. ten Have Spanjaardsdijk 53 7433 PW Schalkhaar
Datum	05 augustus 2020
Status	1 ^e versie

Bureau
Bleijerveld

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

mob 06-40559568
bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

www.ruimtevooradvies.nl

Inhoudsopgave

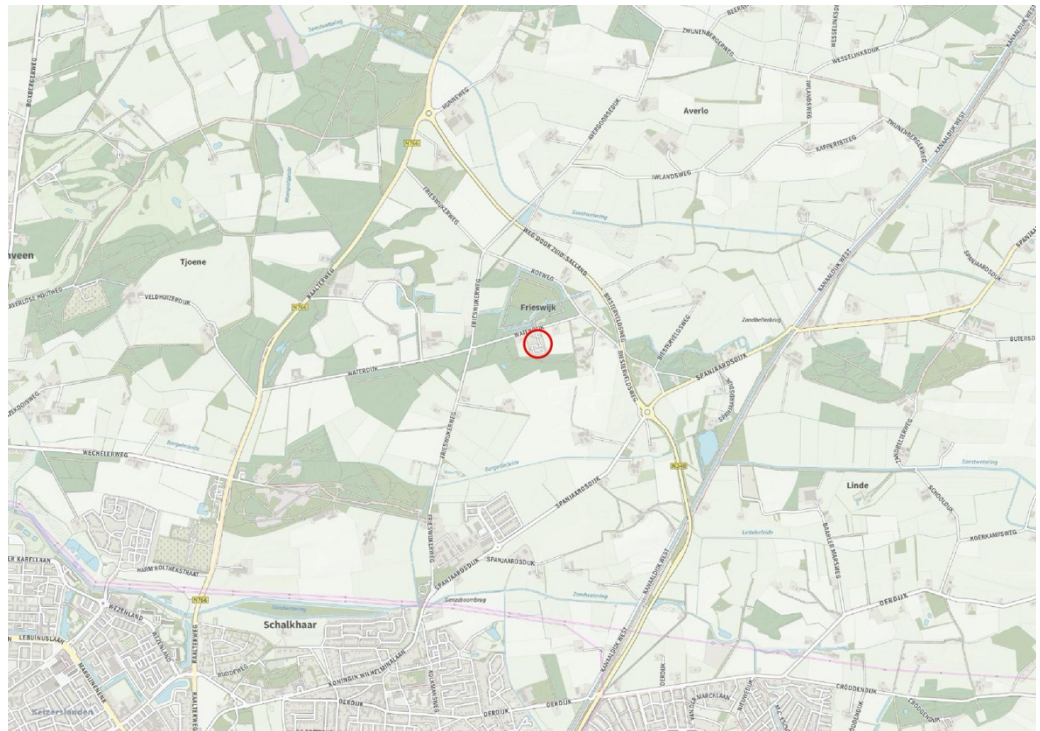
1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding & doel	1
1.2	Methoden	2
1.3	Plangebied	2
1.4	Ingreep	4
2	Beschermde gebieden	5
2.1	Aanwezigheid beschermde gebieden	5
2.2	Effecten beschermde gebieden	5
3	NDFG-gegevens	6
4	Beschermde soorten	7
4.1	Planten	7
4.2	Zoogdieren	7
4.3	Vleermuizen	7
4.4	Vogels	8
4.5	Amfibieën	8
4.6	Reptielen	8
4.7	Vissen	8
4.8	Ongewervelden	8
4.9	Samenvatting	9
5	Conclusies	10
5.1	Beschermde gebieden	10
5.2	Beschermde soorten	10
	Bronnen	11

Bijlage I. Wettelijk kader en beleidsbeleid

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & doel

Aan de Waterdijk in Schalkhaar is een recreatiepark gevestigd. Het voornemen bestaat om de activiteiten te beëindigen en het terrein te bestemmen voor nieuwbouw. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb, 2017) en de provinciale structuurvisie/verordening (o.a. Nederlands Natuurnetwerk).

Figuur 1. Globale ligging plangebied (cirkel).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van de quick scan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Wet Natuurbescherming of omgevingsverordening. Een quick scan betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied op basis van beschikbare gegevens, een terreinbezoek en ecologische kennis. De quick scan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quick scan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Methoden

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor zijn de gegevens van de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruik gemaakt van de digitale atlas van provincie Overijssel. Op 16 juli 2020 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied

Het plangebied (fig. 2-8) wordt gevormd door een klein recreatieparkje met circa 25 vaste recreatie-eenheden in de vorm van chalets. Een groot deel van de chalets is al verwijderd. Het oostelijke deel van het park heeft een besloten karakter door de aanwezigheid van betrekkelijk veel bomen. Het gaat met name om zomereik en in mindere mate om soorten als douglasspar, grove den en beuk. Het centrum van het park heeft een meer open karakter. De staanplaatsen zijn ingericht met gazons, verharding en hagen van laurierkers en coniferen. Het park grenst aan de west- en oostzijde aan agrarische percelen met respectievelijk grasland en een bietenakker. Ten zuiden van het park ligt een bos en ten noordwesten een particulier erf. De grens met het buitengebied is relatief open met solitaire bomen en groepjes struiken. In en in de directe omgeving is geen oppervlaktewater aanwezig.

Figuur 2. Huidige situatie recreatiepark.

Figuur 3. Ingang park met op de achtergrond de Waterdijk.

Figuur 4. Westgrens van het park met verwijderde staanplaats.

Figuur 5. Oostgrens van het park.

Figuur 6. Zuidgrens van het park met verwijderde staanplaats.

Figuur 7. Eén van de resterende staanplaatsen.

Figuur 8. Centrum van het park in westelijke richting gezien.

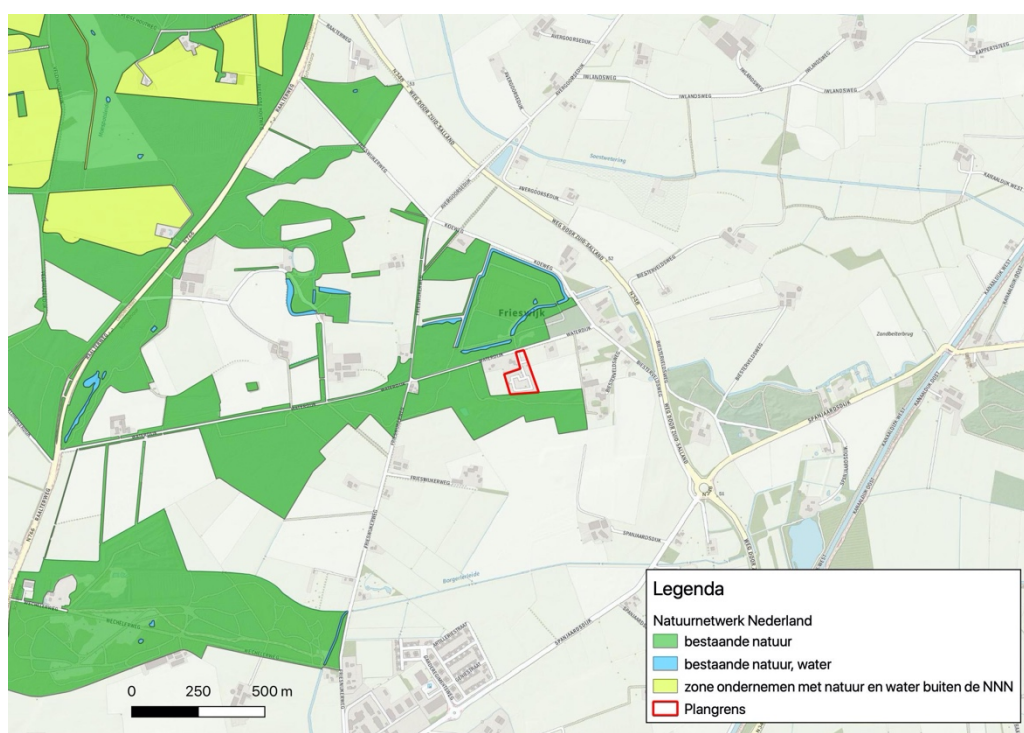
1.4 Ingreep

Het voornemen bestaat om het terrein te bestemmen voor nieuwbouw. In het voorlopige plan wordt uitgegaan van circa zeven vrijstaande woningen met een ruime opzet. Ten behoeve hiervan wordt het terrein gereconstrueerd waarbij alle resterende chalets, verhardingen en uitheemse begroeiing verdwijnt. De inheemse bomen blijven (vrijwel) allemaal behouden. Het terrein krijgt een natuurlijke inrichting waarbij ook ruimte is gereserveerd voor natuur. Nieuwe aanplant zal bestaan uit inheemse, gebiedseigen soorten.

2 Beschermd gebieden

2.1 Aanwezigheid beschermd gebieden

Het plangebied maakt deel uit van beschermd gebieden. In de directe omgeving liggen onderdelen van Natuurnetwerk Nederland (NNN), aan de zuidrand grenst het terrein aan een bos dat tot het NNN behoort. De minimale afstand tot deze gebieden bedraagt circa 300 meter. In de directe omgeving liggen geen Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde gebied is "Rijntakken" op ruim vijf kilometer afstand.

Figuur 9. Ligging plangebied t.o.v. beschermd natuurgebieden.

2.2 Effecten beschermde gebieden

De bestemming van het plangebied wijzigt van verblijfsrecreatie naar bewoning. Wat gebruik betreft bestaat er geen wezenlijk verschil tussen beide bestemmingen. In de praktijk zal de bezetting in de toekomstige situatie lager zijn maar wel constanter gedurende het jaar. Op grond van de toekomstige bestemming en het toekomstige gebruik zijn negatieve effecten op het NNN uit te sluiten. Gelet op de grote afstand tot het plangebied en de relatief kleine schaal van het plan is een negatief effect op Natura 2000-gebieden uit te sluiten. Mogelijk is wel een aeriusberekening noodzakelijk om het effect van stikstofdepositie uit te sluiten.

3 NDFF-gegevens

In de databank zijn van de afgelopen tien jaar geen waarnemingen van beschermde soorten uit het plangebied bekend. In het bosgebied er omheen zijn vier soorten vleermuizen waargenomen, te weten bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Van de grondgebonden zoogdieren is de steenmarter eenmaal waargenomen. Van de soortgroep vogels zijn in de omgeving 35 soorten waargenomen waaronder twee die gebruikmaken van vaste nestplaatsen (havik, buizerd). Van de amfibieën is alleen de bruine kikker gemeld. Van de overige soortgroepen zijn geen of geen beschermde soorten gemeld.

4 Beschermden soorten

4.1 Planten

De groene ruimte van het terrein is vrijwel geheel in gebruik geweest als gazon en tuin en intensief onderhouden. De vegetatie komt grotendeels overeen met licht, relatief soortenarm grasland van zandige bodem met soorten als gewoon biggenkruid, kleine leeuwentand, zachte ooievaarsbek, kleine klaver, hopklaver, smalle weegbree, gewone brunel, gewoon struisgras, boerenwormkruid, duizendblad en schapenzuring. Op plaatsen met omgewerkte grond en ophoping van organisch materiaal groeien soorten van min of meer stikstofminnende milieus zoals gladde witbol, klein springzaad, look-zonderlook, grote brandnetel, zevenblad en distels. Verder komen regelmatig tuinsorten op het terrein voor zoals *Spirea* sp. Er zijn geen bedreigde of beschermde soorten gevonden.

4.2 Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren met uitzondering van de mol zijn in meer of mindere mate beschermd. In het plangebied zijn geen zoogdieren waargenomen. Wel waren sporen in de vorm van holen aanwezig van kleine zoogdieren. Het terrein en de omgeving zijn geschikt voor algemene soorten zoals bosmuis, bosspitsmuis en rosse woelmuis. De genoemde zoogdieren zijn nationaal beschermde soorten waarvoor in geval van ruimtelijke ingrepen een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wnb geldt. Er zijn geen verblijfplaatsen gevonden van grotere zoogdieren zoals vos of das. In theorie kan het terrein tot het leefgebied van marterachtigen behoren maar voor boomarter en steenarter zijn geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig. Hiervoor zijn de chalets ongeschikt, terwijl in de bomen geen evidente holten zijn gevonden. Voor de kleinere marterachtigen is het terrein vermoedelijk te 'cultuurlijk' om een belangrijk onderdeel van het leefgebied te vormen. Verder is het voorkomen van eekhoorn en egel waarschijnlijk. Van eekhoorn kunnen nesten in de naaldbomen aanwezig zijn. Omdat het gebruik in de toekomstige situatie niet wezenlijk verandert en de terreininrichting een natuurlijker karakter krijgt is er geen negatief effect op de geschiktheid van het terrein voor zoogdieren te verwachten.

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen. De meeste bomen zijn te jong om over holten te beschikken die relevant zijn voor vleermuizen terwijl veel soorten bomen op het terrein pas op hoge leeftijd geschikt worden voor vleermuizen (sparren). In de bomen zijn geen evidente holten gevonden die geschikt zijn als verblijfplaats. De chalets zijn prefab constructies zonder toegankelijke verborgen ruimten. Het voorkomen van verblijfplaatsen in de gebouwen is uitgesloten. Het is aannemelijk dat het terrein tot het foerageergebied van vleermuizen behoort vanwege het half-besloten karakter. Een groot belang is uit te sluiten op grond van de intensieve beheerde en soortenarme vegetatie en uitheemse karakter van de struiklaag. Verder ontbreekt open water op het terrein. Het is uitgesloten dat het terrein een belangrijke rol speelt in vliegroutes vanwege de structuurrijke omgeving.

4.4 Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Wnb maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd.

Het terrein is geschikt voor de algemenere broedvogels van bos en struweel. Kritische soorten zijn niet te verwachten vanwege het 'culturele' karakter van het terrein en de veelal uitheemse struiklaag. In de bomen zijn geen grotere nesten aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vaste nestplaatsen van roofvogels. De chalets zijn ongeschikt voor broedvogels met vaste nestplaatsen, met name huismus, omdat nissen en dergelijke ontbreken.

4.5 Amfibieën

Alle soorten amfibieën zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied is ongeschikt als voortplantingshabitat door het ontbreken van oppervlaktewater. Als leefgebied tijdens de landfase is het terrein beperkt geschikt voor amfibieën vanwege het ontbreken van natuurlijke vegetaties en het intensieve beheer. Onder de hagen zijn algemene soorten amfibieën te verwachten zoals gewone pad en bruine kikker. De genoemde soorten zijn nationaal beschermde soorten waarvoor in geval van ruimtelijke ingrepen een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wnb geldt. Voor strikter beschermde soorten amfibieën is het terrein ongeschikt en populaties van dergelijke soorten zijn ook niet in de omgeving bekend

4.6 Reptielen

Alle soorten reptielen zijn in meer of mindere mate beschermd. Het plangebied en de omgeving daarvan zijn ongeschikt als leefgebied voor de Nederlandse soorten reptielen. In de omgeving leven zover bekend geen populaties reptielen. Een negatief effect op deze soortgroep is uit te sluiten.

4.7 Vissen

In en rond het plangebied komt geen permanent oppervlaktewater voor. Een negatief effect op vissen in het algemeen is uitgesloten.

4.8 Ongewervelden

De beschermde soorten ongewervelden zijn gebonden aan zeer specifieke habitats. Het plangebied komt voor geen van de beschermde soorten overeen met hun habitat. Deze soortgroep is daarom in zijn geheel uit te sluiten.

4.9 Samenvatting

In het plangebied zijn algemene kleine zoogdieren en amfibieën te verwachten. In de opgaande begroeiing moet rekening worden gehouden met broedvogels zonder vaste nestplaats. Het terrein behoort vermoedelijk tot het foerageergebied van vleermuizen maar op deze functie is geen negatief effect te verwachten. Van de overige soortgroepen is de aanwezigheid van beschermde soorten uit te sluiten.

Tabel 1: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

SOORTGROEP	TOELICHTING	BESCHERMDE SOORTEN			
		GEEN	WNB	HR	VR
Planten		X			
Zoogdieren	Algemene soorten		Alg. ontheffing		
	Marterachtigen en egel		Geen effect		
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	X			
Vleermuizen	Foerageergebied			Geen effect	
Vleermuizen	Vliegroutes	X			
Broedvogels	Zonder vaste nestplaats				Zeker
Broedvogels	Met vaste nestplaats	X			
Amfibieën	Algemene soorten		Alg. ontheffing		
Reptielen		X			
Vissen		X			
Ongewervelden		X			

5 Conclusies

5.1 Beschermd gebied Het plangebied ligt niet in de nabijheid van Natura 2000-gebied maar grenst wel aan het Natuurnetwerk. Negatieve effecten op deze beschermde natuurgebieden zijn uit te sluiten vanwege de grote afstand of vanwege het feit dat er geen wezenlijke veranderingen optreden wat bestemming en gebruik betreft. Stikstofdepositie vormt hierop mogelijk een uitzondering. In dit verband is kan het noodzakelijk zijn een aeriusberekening uit te voeren

5.2 Beschermd soorten **Kleine zoogdieren en amfibieën (nationale soorten Wnb)**
Door werkzaamheden op het terrein kan verstoring van deze soorten optreden en ook sterfte van dieren. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten geldt afhankelijk van de provincie een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. In provincie Overijssel geldt deze vrijstelling voor alle te verwachte soorten. Aanvullende maatregelen zijn voor deze soorten niet noodzakelijk.

Broedvogels zonder vaste nestplaatsen (Wnb-Vogelrichtlijn)
In de begroeiing en mogelijk de gebouwen zijn broedvogels niet uit te sluiten. Bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen kan sterfte en verstoring van broedsels optreden. Daarom dienen deze ingrepen buiten het broedseizoen plaats te vinden tenzij maatregelen genomen zijn om de vestiging van broedvogels te voorkomen. De piek van het broedseizoen beslaat de periode van 15 maart tot 15 juli, maar eerdere en vooral latere broedgevallen zijn mogelijk. In de periode van 1 september tot 1 maart is de kans op broedgevallen gering.

Tabel 2. Maatregelen en vervolgacties n.a.v. quick scan

Soortgroep	Soort	Maatregel/vervolgactie
Planten	Alle	—
Vleermuizen	Alle	—
Zoogdieren	Alle	—
Vogels zonder vaste verblijfplaats	Alle	Groenwerkzaamheden uitvoeren buiten de periode (1 mrt) 15 maart - 15 juli (1 sep) of voor 1 maart werende maatregelen nemen.
Vogels met vaste verblijfplaats	Alle	—
Amfibieën	Alle	—
Reptielen	Alle	—
Vissen	Alle	—
Ongewervelden	Alle	—

Bronnen

www.ndff.nl

www.overijssel.nl

www.synbiosis.alterra.nl

Bijlage I Wettelijk kader en beleidskader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De bescherming is in de wet geregeld middels de Wet natuurbescherming. De gebiedsbescherming die voortkomt uit het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en de provinciale structuurvisies en verordeningen (NNN/EHS) neemt een aparte positie in.

Wet
natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) verenigt of vervangt verschillende wetten en verdragen op het gebied van bos- en natuurbescherming, te weten:

- Voormalige Flora- en Faunawet
- Europese Vogelrichtlijn
- Europese Habitatrichtlijn, Verdrag van Bonn en Verdrag van Bern
- Voormalige Boswet

Activiteiten mogen niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geen voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De Wnb kent verschillende beschermingsregimes voor nationaal beschermde soorten, Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten. Elk van deze drie beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten en belangen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de verbodsbepalingen die relevant zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen en dergelijke.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van	Niet van toepassing

deze onder zich te hebben.	dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijstelling

In sommige gevallen geldt voor een handeling die gevolgen heeft voor een soort een vrijstelling. Vormen van vrijstellingen zijn het toepassen van een gedragscode, een programmatische aanpak, een provinciale verordening en een ministeriele regeling.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bevoegd gezag

De provincie waarin een handeling plaatsvindt is in principe verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wnb. In een aantal gevallen is de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland namens het Rijk verantwoordelijk. Het gaat om zaken van nationaal of provincie-overschrijdend belang, zoals Rijkswegen, -wateren en militaire activiteiten.

Rode lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EZ. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Wnb. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

NNN/EHS

Het Nationale Natuurnetwerk (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur - EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij EHS geen sprake is van externe werking.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Zij wijzen in hun structuurvisie of verordening de gebieden aan die onder het NNN vallen. In of in de nabijheid van een NNN-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het NNN-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van het NNN vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.